

gen støtter de færøske og grønlandske ønsker om en styrket rolle i det nordiske samarbejde.

En fælles position inden for Rigsfællesskabet om spørgsmålet vil styrke muligheden for i samarbejde med de øvrige nordiske lande at nå en tilfredsstillende løsning. Regeringen arbejder derfor på i samarbejde med Færøernes landsstyre og Grønlands landsstyre at udarbejde et positionspapir, som kan bringes op i den nordiske kreds. Forudsat enighed vil disse elementer kunne indeholdes i et politisk protokollat, som undertegnes af de fem nordiske landes regeringer og lederne af selvstyreområderne.

De frivillige organisationers rolle som brobyggere i Norden

Under formandskabet er der blevet lagt vægt på et folkeligt forankret formandskab med aktiv deltagelse af græsrodderne i det nordiske samarbejde. Arbejdet med at sikre en fortsat stærk rolle for de frivillige organisationer i forhold til de officielle nordiske samarbejdsorganer vil blive givet prioritet med respekt for den historiske kendsgerning, at det nordiske samarbejde, i modsætning til hvad der er normalt i internationalt samarbejde, er startet som et folkeligt samarbejde. Bl.a. foreningerne Norden har skabt et usædvanligt stærkt fundament for nordisk samarbejde og samhørighed.

Der er i den forbindelse blev tildelt Foreningen Norden i Danmark et supplerende finanslovsbidrag på 500.000 kr. til formandskabsrelaterede aktiviteter i 2005 med udgangspunkt i det frivillige Norden. Formandskabet har sammen med Foreningen Norden desuden taget initiativ til en konference »Norden i bevægelse – bevægelsernes Norden« den 21. oktober 2005, der omhandler den rolle, de frivillige organisationer kan spille som brobyggere i det nordiske samarbejde. Herudover er der taget skridt til at styrke den informationsindsats, der formidles af Norden i Fokus i København. Dette sker gennem en bevilling fra Nordisk Ministerråd, der har til formål at øge den nordiske synlighed i København ganske betragtelig.

Nordisk demokrati

Under det islandske formandskab i 2004 nedsatte samarbejdsministrene et demokratiudvalg. Udvalget fremlagde i foråret 2005 rapporten »Demokrati i Norden«, som har det demokratiske handlingsrum som overordnet tema med hovedvægt på det kommunale selvstyre og på medborgernes politiske og sociale engagement.

Målet med rapporten er, at sætte de nordiske medborgere i centrum ved at belyse ligheder og forskelle i hvordan demokrati udøves i de nordiske lande og selvstyreområder. Rapporten afsluttes med en række anbefalinger til de nordiske regeringer. En vigtig anbefaling er at udforme en strategi for demokratiet, en demokratipolitik, som et overordnet ansvar for de politiske organer.

Demokratiudvalget har sideløbende med rapporten arbejdet med udgivelsen af en antologi med titlen »Demokrati og engagement. Paradokser i de nordiske demokratier«. Antologien falder emnemæssigt sammen med udvalgets rapport. I antologien diskuterer forfattere fra hele Norden demokratisk handlingsrum inden for tre fokusområder ud fra forskellige landespecifikke eller komparative vinkler.

Samarbejdsministrene diskutererede opfølgning af demokratiudvalgets arbejde på deres møde den 1. marts 2005 og blev enige om, at sende et brev til samtlige ministerråd med henblik på at gøre alle bekendt med udvalgets rapport og antologi.

Effektivitet i det nordiske samarbejde

Formandskabet har taget initiativ til en nærmere vurdering af effektiviteten i regeringssamarbejdet, herunder om samarbejdsstrukturerne på ministerrådssiden kan gøres mere politisk og organisatorisk hensigtsmæssige, og om en enklere struktur med færre ministerråd vil være mere hensigtsmæssig.

Samarbejdsministrene vedtog på deres møde den 1. marts 2005 et mandat for det videre arbejde. Der skulle dels ses på en forenkling af ministerrådets struktur, dels på det politiske indhold, herunder grænsedragningen mellem det formelle og uformelle samarbejde.

Opgaverne har været: At fremkomme med en overordnet plan for effektivisering og fokusering af det officielle nordiske samarbejde herunder beskrive og vurdere det politiske indhold og »den særskilte værdi« som det nordiske samarbejde har i den nye internationale og europæiske virkelighed. Denne værdi kan være øget nordisk politisk indflydelse, mere værdi for pengene og besparelser på de nationale budgetter. Den til lejligheden nedsatte styregruppe bestående af personlige repræsentanter for de nordiske samarbejdsministre fik til opgave at vurdere, hvilke dele af det nordiske samarbejde, som bedst kan gennemføres i formelle strukturer, og hvilket som bedst kan varetages uformelt.